

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Beata Gudowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa H. S.

przeciwko Prezydentowi m. W. i Zespołowi Szkół Gastronomicznych w W.

o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 stycznia 2011 r.,

zażalenia strony pozwanej Prezydenta m. W. na postanowienie Sądu Okręgowego

Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych [...]

z dnia 14 lipca 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 5 stycznia 2010 r. Sąd Rejonowy odrzucił pozew o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji wniesiony przez H. S. w stosunku do pozwanego Prezydenta [...], wskazując, że pracodawcą powódki jako dyrektora Zespołu Szkół Gastronomicznych w W. była gmina W. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2010 r. Sąd Okręgowy oddalił zażalenie powódki z pominięciem – mimo zgłoszenia stosownego żądania – orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym. Następnie, uwzględniając wniosek pozwanego Prezydenta, postanowieniem z dnia 14 lipca 2010 r. uzupełnił postanowienie z dnia 23 czerwca 2010 r. przez dodanie pkt II. w brzmieniu: „odstąpić od obciążania powódki

kosztami postępowania w instancji odwoławczej". W uzasadnieniu decyzji o zastosowaniu art. 102 k.p.c. i odstąpieniu od zasady odpowiedzialności za wynik procesu, Sąd drugiej instancji wskazał na nadmierne obciążenie powódki, zarabiającej miesięcznie około 2000 zł netto kosztami wynoszącymi 900 zł, jak też uwzględnił jako przyczynę niewłaściwego wskazania strony pozwanej brak wykształcenia prawniczego powódki, uzasadniający subiektywne przypuszczenie, że Prezydent [...], podejmował wiele czynności dotyczących zatrudnienia powódki, jest właściwą stroną w sprawie. Podniósł także, że w przedmiotowej sprawie nakład pracy pełnomocnika strony pozwanej sprowadził się w jedynie do złożenia odpowiedzi na zażalenie.

W zażaleniu wniesionym w imieniu Prezydenta m. W. wniesiono o zmianę postanowienia i zasądzenie od H. S. na rzecz Prezydenta m. W. kwoty 900,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej" oraz o zasądzenie od powódki na rzecz tego pozwanego kosztów sądowych w tym zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą według norm przepisanych. Skarżący zarzucił naruszenie art. 102 k.p.c. i podniósł, że nie zachodził wypadek szczególnie uzasadniony uprawniający do odstąpienia od obciążenia powódki kosztami postępowania odwoławczego, gdyż pozew dotyczy zdarzeń które miały miejsce trzy lata przed wniesieniem pozwu i powódka mogła zgromadzić środki niezbędne do prowadzenia postępowania, a także nieaktualne jest zaświadczenie o zarobkach powódki, jak też zbyt daleko idące jest założeniem, że ma ona tylko jedno źródło dochodu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W piśmiennictwie podnosi się trafnie, że art. 102 k.p.c. – ustanawiający wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy – urzeczywistnia zasadę słuszności. Nie konkretyzuje jednak pojęcia „wypadek szczególnie uzasadniony”, toteż jego kwalifikacja należy do sądu, który – uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy – powinien kierować się własnym poczuciem słuszności i sprawiedliwości. W orzecznictwie wyjaśniono również, że uprawnienie sądu w tym zakresie ma charakter dyskrecyjny i zasadniczo wymyka się spod kontroli sprawowanej przez Sąd Najwyższy (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2010 r., I CZ 49/10 oraz z dnia 13 października 2010

r., I CZ 100/10, niepubl.). Należy podzielić to stanowisko, gdyż nie dostarczając jakichkolwiek wskazówek interpretacyjnych dotyczących pojęcia „wypadek szczególnie uzasadniony”, ustawodawca odwołał się w pełni do kompetencji i władzy sędziego. W tej sytuacji jego decyzja nabiera charakteru dyskrejonalnego, opartego na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy (por. uzasadnienie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 1999 r., I CKN 802/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 141).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia przekonuje, że Sąd Okręgowy nie wykroczył poza uprawnienie przyznane w art. 102 k.p.c. Nie można także kwestionować faktu, że oceniając żądanie dotyczące zwrotu kosztów procesu, odwołał się do okoliczności „zewnętrznych”, dotyczących stanu majątkowego i sytuacji życiowej powódki, pozwoliło to bowiem na pełną ocenę „wyjątkowości” rozpoznawanego wypadku, uwzględniającą zasady słuszności i współżycia społecznego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁴ k.p.c.).